

2. ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΡΑΤΗ: ΤΡΑΠΕΖΟΥΣ, ΗΠΕΙΡΟΣ, ΝΙΚΑΙΑ (βλ. χάρτη σ. 78 σχολ. βιβλίου)

α. Η αυτοκρατορία της Τραπεζούντας

- Ιδρύθηκε από τους Μεγάλους Κομνηνούς* αμέσως μετά την άλωση της Πόλης από τους Σταυροφόρους **στις νοτιοανατολικές ακτές του Πόντου**. Σ' αυτήν ενσωματώθηκαν μετά την κατάκτησή τους η Σινώπη, η Παφλαγονία και η Ηράκλεια.
- Όταν η Σινώπη καταλήφθηκε από τους Σελτζούκους, **η αυτοκρατορία αποκόπηκε από τη δυτική Μ. Ασία κι έμεινε μακριά από το Βυζάντιο για 250 χρόνια.**

β. Το κράτος της Ηπείρου

- Ιδρύθηκε από το Μιχαήλ Κομνηνό Δούκα.
- Στα χρόνια του αδελφού και διαδόχου του, Θεοδώρου, έγινε ισχυρό: **άλωση της Θεσ/κης, κατάλυση του εκεί λατινικού βασιλείου το 1224 και στέψη του Θεοδώρου ως αυτοκράτορα Ρωμαίων.**
- Μετά τη συντριβή του Θεοδώρου από το Βούλγαρο τσάρο Ιωάννη Ασάν Β΄, ο τελευταίος **ιδρύει στην περιοχή βραχύβια αυτοκρατορία.**

γ. Η Αυτοκρατορία της Νίκαιας

- Ιδρύθηκε από το Θεόδωρο Λάσκαρη, ο οποίος –μετά την ήττα των Λατίνων από τους Βουλγάρους (1205)- στέφθηκε ως **αυτοκράτορας και βασιλεύς των Ρωμαίων (1208)** κι εδραίωσε το κράτος του, που κατέστη **το σημαντικότερο από τα τρία ελληνικά κράτη.**

* Αλέξιος και Δαβίδ Κομνηνός

- Ο διάδοχος του Θεοδώρου, **Ιωάννης Βατάτζης**, σημείωσε **επιτυχίες**:
α. στο **πολεμικό μέτωπο** (διασφάλιση μικρασιατικών κτήσεων, υποταγή μεγάλου τμήματος των Βαλκανίων)
β. στην **εσωτερική πολιτική**: πάταξη των καταχρήσεων, ίδρυση φιλανθρωπικών ιδρυμάτων, δημιουργία στρατιωτικών κτημάτων.
γ. στην **οικονομία**: ανόρθωση της αγροτικής οικονομίας με επιδίωξη της αυτάρκειας και απαγόρευση της εισαγωγής ειδών πολυτελείας.

βλ. παράθ. σ. 77

- Στα **1261** η λατινική αυτοκρατορία βρισκόταν σε αξιοθρήνητη κατάσταση. Το γεγονός εκμεταλλεύτηκε ο **Μιχαήλ Παλαιολόγος**, ο οποίος κλείνοντας συμφωνία με τους Γενουάτες για παροχή βοήθειας (με αντάλλαγμα τελωνειακές και φορολογικές απαλλαγές) **κατέλαβε την Κων/πολη** (στρατηγός Αλέξιος Στρατηγόπουλος- 25 Ιουλίου) και (το Σεπτέμβριο) **στέφθηκε αυτοκράτορας** στην Αγία Σοφία, ως **Μιχαήλ Η΄**